

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

חברת החדשות של הערוץ השלישי – תחנות הרדיו האזוריות

1. פתח דבר

ביום 16 דצמבר 2002 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**"), להסכמים בין חברת החדשות של הערוץ השלישי בע"מ (להלן: "**חברת החדשות**") לבין 11 תחנות רדיו אזוריות (להלן: "**התחנות**"), להפקת שידורי חדשות על ידי חברת החדשות.

בסופה של הבדיקה, לאחר שבחנתי הסכמים אלה ולאחר שנטלתי את עצת הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסכמים אינן צפויות לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בעסקים, כי עיקר ההסכמים אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בהם כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרם. מטעמים אלו מצאתי כי ההסכמים ראויים לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. ההסכמים והשפעתם על התחרות

2.1 הצדדים וההסכמים

חברת החדשות של הערוץ השלישי היא חברה פרטית עולת ימים, באחזקה משותפת של הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו וישראל 10 – שידורי הערוץ החדש בע"מ. תחנות הרדיו האזוריות הן תחנות שידור בעלות זיכיון לשידורי רדיו מכוח חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, התש"ן – 1990 (להלן: "**חוק הרשות השנייה**"). כיום קיימות 13 תחנות רדיו אזוריות. 11 מהן התקשרו בהסכמים, נשואי פטור זה.¹

על פי ההסכמים שבפניי תספק חברת החדשות לתחנות הרדיו האזוריות תשומה חשובה הנדרשת לפעילותן – שידורי חדשות. ההסכמים קובעים, כי חברת החדשות תקים מערכת חדשות, ותפיק מהדורות חדשות ארציות, שתעמודנה לרשות התחנות האזוריות שהתקשרו בהסכם. כל תחנה כזו

¹ התחנות שהתקשרו עם חברת החדשות הן: רדיו ללא הפסקה; רדיו חיפה; רדיו קול חי; רדיו ירושלים; רדיו קול רגע – שידורי העמקים; שידורי אמצע הדרך; רדיו דרום; קול הים האדום; רדיו הצפון; רדיו השפלה.

שתי תחנות בחרו שלא להצטרף להסכמים, אף כי אין כל מגבלה על הצטרפותן: רדיו BU99FM ורדיו תל אביב.

יכולה לבחור לשדר את מהדורות החדשות הללו או כל חלק מהן, או לשדר, במקומן, חדשות הנקלטות מן האוויר.

תנאי לכניסתו של ההסכם לתוקף הוא כי לפחות 8 תחנות רדיו אזוריות תתקשרנה בהסכם, וזאת עקב עלויות הפקת החדשות – בהן לא יכולה לשאת כל תחנה לבדה. כל התחנות המצטרפות להסכם תישאנה, בחלקים שווים, בעלות הפקת החדשות.

תקופת ההסכמים – שנה אחת, כאשר לכל אחת מן הזכייניות נתונה אופציה להאריך את ההסכם לשנה נוספת.

2.2 השפעת ההסכמים על התחרות

מצאתי, כי מחד אין בהסכמים כדי לפגוע בתחרות, ומאידך – יש בהם כדי לשפר את התחרות בתחום שידורי חדשות באמצעות הרדיו:

תחנות הרדיו האזוריות מחויבות, מכוח חוק הרשות השנייה, לכלול בין שידוריהן שידורי חדשות. בתחילת תקופת הזיכיון, לא הורשו תחנות הרדיו האזוריות להפיק חדשות ארציות משלהן, אלא חויבו לקלוט מן האוויר את מהדורות החדשות של התחנות הארציות, קול ישראל וגלי צה"ל, ולשדרן כמות שהן. בעקבות תיקון שנערך לא מכבר בחוק הרשות השנייה, ובעקבות כללים שהתקינה הרשות השנייה, הורשו התחנות להפיק ולשדר חדשות שאינן מיועדות אך ורק לתושבי אזור הזיכיון. על רקע זה באו לעולם ההסכמים, נשוא פטור זה.

מצאתי, כי על אף שחלק הארי מתחנות הרדיו האזוריות התקשרו בהסכמים, אין בכך כדי לפגוע בתחרות בתחום שידורי חדשות ארציות באמצעות הרדיו: בתחום פועלות שתי מתחרות חזקות, להן ניסיון רב שנים בשידור חדשות – גלי צה"ל וקול ישראל. לכל אחת ממתחרות אלה פלטפורמת שידור ארצית משלה, נפרדת מתחנות הרדיו האזוריות, ויכולת מוכחת, לאורך שנים הרבה, בהפקת חדשות. יתרה מכך: משך ההסכמים מבטיח כי כל גורם אחר² יוכל בתוך זמן קצר מעת תחילת ההסכם – שנה אחת – להציע לתחנות הרדיו שירות תחליפי (ככל שיהיה ערוך לכך).

למעלה מן הדרוש אציין, כי יש בהסכמים אלה כדי לקדם את התחרות בתחום שידורי חדשות ארציות ברדיו: **ראשית**, ההסכמים מאפשרים למתחרה חדש להיכנס לתחום הפקת חדשות רדיו ארציות, תחום שנשלט עד היום על ידי שני גורמים בלבד – קול ישראל וגלי צה"ל; **שנית**, ההסכמים פותרים מצב לא-בריא ששרר עד היום, בו נאלצו התחנות לרכוש מהדורות חדשות ממתחריהן הישירים – גלי צה"ל וקול ישראל. דווקא מצב זה פוגע ביכולת התחרות של תחנות הרדיו האזורי בתחנות הרדיו הארציות³; **שלישית**, ההסכמים מאפשרים לתחנות הרדיו האזוריות לקבל מוצר המותאם יותר לצרכיהן, ולא "מוצר מדף" כפי שנדרשו לרכוש עד היום. בכך יכולות תחנות הרדיו לבחור, בכל עת, את המוצר האטרקטיבי יותר עבור מאזיניהן: ברצותן,

² לרבות חברת החדשות של ערוץ החדשות, שאינה ערוכה, בטווח הנראה לעין, לספק שירות דומה.

³ כך למשל, מצאנו כי עם הזמן החל קול ישראל להטעים באוזני המאזינים, במהלך שידור מהדורת החדשות, כי הם מאזינים לשידור החדשות מקול ישראל. בכך הביאה רכישת החדשות מקול ישראל למצב מעוות, בו אנוסות היו תחנות הרדיו האזוריות להסכין עם פרסומת עצמית של קול ישראל, על גבי התדר שלהן. ברי, כי מצב זה לא תרם ליכולת התחרות של תחנות הרדיו האזוריות מול הרשת הארצית.

יעמוד לרשותן מוצר מדף – שהרי אינן מנועות מלשדר את חדשות התחנות הארציות; ברצותן, יוכלו לשדר את מהדורות החדשות שהופקו עבורן.

3. סוף דבר

מן הטעמים המפורטים לעיל, לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ולאחר שמשדר התקשורת והרשות השנייה הודיעו כי אינם רואים כל מניעה באישור ההסכמים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה למשך תקופת ההסכמים או למשך שלוש שנים, לפי המוקדם.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' אדר א' תשס"ג
11 פברואר 2003